

Principii directoare privind organizarea și desfășurarea activității de cercetare la fața locului

Dr. Delia MAGHERESCU
Avocat, Baroul Gorj, România
delia_magherescu@yahoo.com

Rezumat: Cercetarea la fața locului reprezintă o etapă judiciară, specifică fazei de urmărire penală a procesului penal, în care organele judiciare au ca obiectiv găsirea de urme ale infracțiunii investigate, prelevarea de probe în vederea descoperirii circumstanțelor în care a fost săvârșită infracțiunea și identificarea făptuitorilor. Scopul principal al acestei activități judiciare se subsumează scopului întregului proces penal, constând în faptul că orice persoană, care a săvârșit o infracțiune, trebuie să fie trasă la răspundere penală potrivit vinovăției sale și nicio persoană nevinovată să nu suporte rigorile legii penale pe nedrept. Prezenta lucrare se focalizează asupra aspectelor de natură a identifica cele mai relevante principii directoare, care se aplică cu precădere la etapa cercetării la fața locului. Știindu-se faptul că locul săvârșirii infracțiunii este bogat în probe, organele judiciare trebuie să procedeze la organizarea activității de cercetare penală cu respectarea tuturor principiilor de bază. Sunt avute în vedere principii, precum obiectivitatea, celeritatea și oportunitatea, a căror încălcare produce serioase dezechilibre atât în atingerea obiectivelor urmăririi penale, cât și ale procesului penal.

Cuvinte cheie: cercetarea la fața locului; principii directoare; tactica criminalistică; urmărirea penală; procesul penal.

Încadrarea subdomeniului: Drept penal

Introducere

Complexitatea cauzelor penale, având ca obiect investigarea criminalistică a infracțiunilor grave, și abordarea procesului penal din punctul de vedere al criminalisticii sunt teme-reper ce au fost avute în vedere la elaborarea prezentului studiu. În această direcție de acțiune, s-a conturat o serie de principii directoare, adoptate de organele judiciare în cadrul activității de investigare criminalistică a locului faptei.

În practica judiciară, aceste principii sunt subsumate tacticii criminalistice, în vederea atingerii scopului propus al cercetării la fața locului, scop care să ducă la finalizarea procesului penal, știindu-se că, dincolo de standardizarea activității judiciare, în general, soluționarea cauzelor penale pe bază de probe pertinente, concludente și utile reprezintă o prioritate.

Investigarea criminalistică a infracțiunilor grave, în special a celor săvârșite cu violență [1], prezintă unele particularități, care impun organului judiciar folosirea unor tehnici și tactici ale criminalisticii, în așa fel încât să asigure obținerea probelor necesare soluționării cauzei penale.

Din punct de vedere tactic, acestea se rezumă la activitatea de descoperire, fixare, conservare și ridicare de urme ale infracțiunii, care să permită investigarea de laborator a probelor astfel prelevate de la locul săvârșirii infracțiunii [2].

Din punct de vedere tehnic, știința criminalistici, nefiind una solitară, creează legături funcționale cu alte ramuri, atât ale științelor juridice, cât și ale altor științe, precum fizica, chimia, matematica, biologia etc. Acestea permit organelor de investigare criminalistică să analizeze la laborator probele obținute de la locul săvârșirii infracțiunii și să formuleze opinii științifice, pe baza cărora instanța de judecată să pronunțe hotărârea judecătorească legală și temeinică.

Observând cele două direcții de investigare penală a cauzelor, se poate observa că această activitate este una bifuncțională, care cuprinde atât investigarea criminalistică propriu-zisă, de la locul faptei, cât și analizarea la laborator a tuturor urmelor infracțiunilor, descoperite la locul faptei.

Ceea ce trebuie precizat, vizavi de conceptul de investigare a locului faptei, este că cercetarea la fața locului trebuie privită în complexitatea de elemente care definesc și caracterizează atât activitatea de la locul săvârșirii infracțiunii, cât și activitatea de laborator, pe care experții criminaliști o efectuează în acest sens.

Totodată, trebuie remarcat faptul că, dincolo de principiile directe, ce vor fi discutate în această lucrare, știința criminalistici și implicit activitatea de cercetare la fața locului, se focalizează asupra unor principii cu caracter general. Acestea se referă la faptul că săvârșirea infracțiunilor produce modificări în mediul înconjurător, care presupun urme la locul faptei și, nu în ultimul rând, presupun folosirea unor instrumente.

1. Metodologia de cercetare

La elaborarea prezentei lucrări, având ca temă aspectele referitoare la organizarea și desfășurarea activității de cercetare la fața locului prin prisma principiilor directe care caracterizează această activitate, au fost avute în vedere metodele clasice de cercetare a premiselor științifice, a bazei teoretice și jurisprudențiale în materie penală.

În acest sens, baza teoretico-științifică s-a focalizat asupra literaturii de referință, atât din țară, cât și din străinătate, care analizează aspectele referitoare la principiile directe ale activității de cercetare la fața locului.

Din punct de vedere jurisprudențial, practica judiciară în materie penală din țara noastră este foarte bogată în cauze penale, în care, în faza de urmărire penală a procesului penal, s-a desfășurat cel puțin un act de investigare penală la fața locului săvârșirii infracțiunii. Din acest considerent, și prezenta temă impune o discuție în domeniul jurisprudențial.

De asemenea, analiza și sinteza aspectelor teoretice și practice ale lucrării sunt subsumate cadrului legislativ în vigoare în materie penală.

Așadar, acest studiu este unul doctrinar, cu elemente de practică judiciară, culese din cauzele penale ale căror hotărâri judecătorești au fost pronunțate de instanțele de judecată din România. Cu toate acestea, unele elemente de drept comparat nu fac decât să întregescă lucrarea de față, prin conceptele noi pe care le avansează în materia soluționării cauzelor penale ale căror acte de investigare penală au avut ca obiectiv efectuarea de acte de cercetare la fața locului.

Nu în ultimul rând, trebuie precizat că metodologia elaborării acestei lucrări nu a vizat aspecte de cercetare empirică, rezultatele obținute în urma demersului științific prezent nu generează date și nu folosește date de la autoritățile judiciare sau de la organele de urmărire penală, inclusiv cele de investigare criminalistică.

2. Prezentarea generală a principiilor directe

În realizarea obiectivelor activității de investigare criminalistică, sunt incidente unele principii de bază, diriguitoare pentru organele judiciare în materie penală, în cadrul cercetării la fața locului.

Înainte, însă, de a discuta despre acestea, se impun unele precizări referitoare la noțiunea de cercetare la fața locului și, în special, la cea de „fața locului” din expresia anterior amintită. De cele mai multe ori, se folosește expresia de „cercetare la fața locului”, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, care definește cadrul legal în materie [3].

Principiile directe, care caracterizează activitatea de cercetare la fața locului, trebuie privite în funcție de etapa procedurală, la care această activitate se găsește. Este vorba despre etapa actelor premergătoare, etapa cercetării statice și etapa cercetării dinamice a acestei activități. În raport de primele două etape enumerate anterior, nu se impun discuții speciale, dat fiind faptul că cel mai mult interesează studiului de față etapa cercetării dinamice [4]. Se consideră astfel, deoarece, la acest moment, se realizează scopul acestei activități, constând în descoperirea, fixarea, conservarea și ridicarea urmelor infracțiunii în vederea examinării acestora și a obținerii de probe.

Dincolo de principiul aflării adevărului și soluționării legale și temeinice a cauzelor penale, principii generale, de altfel, care caracterizează procesul penal în totalitate, știința criminalistici a configurat unele principii proprii, fără de care nu poate fi asigurat succesul deplin al realizării activității de cercetare la fața locului. Este vorba despre principiul operativității, principiul obiectivității, principiul oportunității și, nu în ultimul rând, principiul celerității.

Chiar dacă nu sunt expres reglementate de dispozițiile Codului de procedură penală, strict referitor la activitatea de cercetare la fața locului, principiile directoare ale acestei activități rezultă din întreg cadrul legal, care reglementează activitatea judiciară în materie penală și se regăsesc cu precădere în cursul procedurilor penale [5].

Operativitatea activității de cercetare la fața locului se află în strânsă legătură cu principiul soluționării cauzei penale într-un termen rezonabil [6] și cu principiul celerității, însă, spre deosebire de acestea din urmă, principiul operativității se referă la modalitatea tehnică de efectuare a actelor procedurale [7]. Din acest punct de vedere, se apreciază că principiul operativității se referă la modul în care investigatorul criminalist aplică, în activitatea de practică judiciară, cunoștințele dobândite în cadrul acestei activități, precum și la modul prin care acesta valorifică astfel de cunoștințe.

Mai mult decât atât, în doctrină s-a apreciat, că acest principiu *"(...) se extinde și asupra examinărilor de laborator efectuate în vederea identificării obiectelor (...). Cercetarea de laborator trebuie să se facă cu maximum de operativitate, deoarece urmele și obiectele care le-au creat sunt supuse după cum s-a văzut, unor transformări continue care diminuează valoarea lor identificatoare"* [8].

Pe de altă parte, principiul obiectivității caracterizează activitatea de cercetare la fața locului, [9], care are drept scop aflarea adevărului în cauza penală investigată. *Per a contrario*, lipsa de obiectivitate a procedurilor judiciare la etapa cercetării la fața locului va duce la vicierea aflării adevărului în cauza penală. Din acest considerent, investigatorului criminalist îi incumbă obligația de a analiza situația așa cum aceasta rezultă din ansamblul probelor prelevate de la locul faptei. De asemenea, acesta trebuie să prezinte rezultatele în mod obiectiv, să prezinte în procesul-verbal de cercetare la fața locului cele constatate, fără să denatureze în vreun fel adevărul.

Nu în ultimul rând, principiul oportunității configurează procesul penal încă de la început. Mai exact, odată cu începerea urmăririi penale se declanșează mecanismele și pârgghiile judiciare în vederea strângerii de probe pentru descoperirea tuturor infracțiunilor și a împrejurărilor în care acestea au fost produse, precum și pentru identificarea făptuitorilor în vederea tragerii la răspundere penală a acestora [10]. Potrivit acestui principiu, se urmărește analiza tehnico-științifică a tuturor urmelor de la locul faptei, a materialelor prelevate în vederea examinării, în așa fel încât să se evite interpretarea eronată a acestora. Mai mult decât atât, respectarea principiului oportunității în cadrul activității de cercetare la fața locului va avea consecință asupra înlăturării eventualelor suspiciuni ale organelor judiciare în procedura de administrare a probelor.

Celeritatea activității de cercetare la fața locului se reflectă și în modul în care Codul de procedură penală reglementează activitatea organelor judiciare de soluționare a cauzelor penale, astfel *"organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților ..., astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil"* [11].

3. Tehnica efectuării cercetării la fața locului

Tehnicile de investigare criminalistică sunt în pas cu progresul științei, în special cu cel înregistrat în domeniul științelor exacte, precum fizica și chimia. Dezvoltarea tehnicilor moderne de investigare a cauzelor penale a fost rezultatul unui cumul de factori, care au avut un efect semnificativ asupra justiției penale [12]. Este vorba despre metode și tehnici științifice inovatoare, care ajută investigatorul criminalist la elucidarea tuturor împrejurărilor în care a fost săvârșită infracțiunea și care, în cele din urmă, vor duce la soluționarea cauzelor penale în mod legal și temeinic, pe bază de probe concludente, pertinente și utile [13].

În cauzele de infracțiuni grave, așa cum este cazul celor de omor cu cadavru neidentificat, aspectele cercetării la fața locului ridică unele probleme de dificultate pentru investigatorii criminaliști, desemnați în cauza penală să efectueze această activitate. În astfel de cauze penale, este posibil ca organele judiciare să aibă ca obiectiv identificarea unui cadavru aflat în stare de putrefacție sau față de care a intervenit descompunerea ori acestea se află în prezența unor părți ale cadavrului aparținând victimei infracțiunii de omor. Vizavi de aceste situații, se conturează unele ipoteze de lucru, care au, în principiu, următoarele direcții de activitate. (1) Aceste situații sunt produse fie de trecerea unui interval mare de timp de la producerea decesului victimei infracțiunii de omor până la găsirea cadavrului, denumit în literatura de specialitate "interval postmortem" [14]. (2) De asemenea, aspectul prezentat mai sus poate să indice faptul că este vorba despre un cadavru, ca rezultat al devorării acestuia de către animale. (3) În final, o altă ipoteză de lucru se conturează în jurul ideii că resturile umane de cadavru sunt rezultatul acțiunii de tranșare a acestuia de către infractor, realizată după săvârșirea infracțiunii de omor, astfel că, acesta a recurs la metoda respectivă cu scopul de a ascunde urmele infracțiunii și implicit identitatea victimei.

Toate aceste aspecte creează un câmp larg de acțiune pentru organele de investigare criminalistică, în demersurile acestora de identificare a cadavrului - victimă a infracțiunii de omor. În literatura de specialitate s-a apreciat, că infractorul va folosi diverse metode de secționare a cadavrului infracțiunii de omor în scopul de a șterge urmele infracțiunii și de a îngreuna activitatea investigatorilor criminaliști, în special pe cea de identificare a victimei. Față de acest aspect, a fost exprimat un punct de vedere constând în faptul că este un caz particular, dificil de instrumentat, acela în care un cadavru descoperit prezintă plăgi tăiate, dar în jur nu există nicio urmă de sânge [15]. Un astfel de caz indică faptul că infracțiunea de omor a fost săvârșită într-un alt loc, decât cel în care a fost descoperit cadavru.

Este evident, că față de metodele agresive privind *modus operandi* al infractorilor, tehnica științifică răspunde cu mecanisme și instrumente mai eficiente de investigare criminalistică, chiar dacă scopul principal al activității judiciare în materie penală este acela de prevenire a fenomenelor infracționale și de combatere a acestora.

În cazul infracțiunilor complexe, așa cum este și cazul celor având ca obiect infracțiunile de omor cu cadavru neidentificat, se vor deplasa la locul săvârșirii infracțiunii echipe mixte de investigatori, din care poate face parte și medicul legist, potrivit dispozițiilor art. 194 C. proc. pen., care reglementează că "*Organul de urmărire penală sau instanța de judecată poate dispune prezența medicului legist sau a oricăror persoane a căror prezență o consideră necesară*". De regulă, pe lângă medicul legist vor mai face parte din echipa de investigatori și experți antropologi, arheologi, osteologi, odontologi, care vor constata, funcție de specialitatea fiecăruia, dacă oasele descoperite, spre exemplu, sunt de natură umană, pentru ca apoi acestea să fie examinate în vederea stabilirii datelor referitoare la victimă. Aceste date oferă informații cu privire la vârsta aproximativă a victimei, sexul acesteia, talia.

De asemenea, dacă oasele găsite sunt calcinate, expertul criminalist, specializat în osteologie, va determina toate aceste elemente, în funcție de gradul de calcinare la care oasele au fost supuse.

Nu în ultimul rând, expertul odontolog, în baza cunoștințelor de specialitate, va examina dantura victimei și eventualele lucrări de stomatologie efectuate, și, din acest punct de vedere, va determina toate datele de mai sus referitoare la victima infracțiunii de omor, în vederea stabilirii identității acesteia [16].

Din cele relatate mai sus, se desprind unele principii directe, ca reguli generale valabile în cauzele penale, în care se dispune efectuarea activității de cercetare la fața locului. Acestea se referă la:

- principiul interdisciplinarității în activitatea de cercetare la fața locului a organelor de investigare criminalistică [17];
- principiul obligativității desfășurării activității de cercetare la fața locului;
- principiul organizării sistematice a activității de cercetare la fața locului;
- principiul utilizării mijloacelor tehnico-științifice criminalistice [18];
- principiul responsabilității în efectuarea activității de cercetare la fața locului.

4. Importanța urmelor infracțiunilor

Așa cum am relevat în cadrul secțiunilor anterioare, rolul urmelor de infracțiuni ce pot fi descoperite de investigatorii criminaliști la locul săvârșirii infracțiunii este unul considerabil. Acestea pot fi probe veritabile atât în ceea ce privește *modus operandi* al infractorului [19], cât și cu privire la aflarea adevărului în cauza penală investigată, în vederea pronunțării unei hotărâri judecătorești legale și temeinice.

În cauzele penale, având ca obiect investigarea infracțiunilor de omor cu cadavru neidentificat, procedura de cercetare la locul faptei, incluzând metodele și tehnicile științifice, permite descoperirea urmelor de infracțiuni, care, examinate de către experții criminaliști, duc la obținerea de probe științifice [20]. Indiferent cât de complex este cazul investigat, se știe că locul faptei este cel mai bogat în probe [21], de aceea ține de măiestria organelor judiciare atât descoperirea de urme, cât și celelalte activități subsecvente, constând în fixarea, conservarea, ridicarea și examinarea acestor urme, prin mostrele pe care le transportă la laborator.

În literatura de specialitate s-a arătat, că urmele de infracțiuni constituie *”tot ceea ce a rămas material, vizibil sau invizibil, la locul infracțiunii de la persoana făptuitorului, de la îmbrăcămintea sau încălțăminte lui, de la vehiculele, armele instrumentele sau materialele pe care le-a întrebuințat, obiectele ori fragmentele de obiecte de orice natură, abandonate sau pierdute de infractor la locul faptei, precum și tot ceea ce s-a putut atașa material, vizibil sau invizibil de la locul infracțiunii asupra acestuia”* [22].

Importanța studierii traseologiei - știința care se ocupă de studierea urmelor infracțiunilor - prezintă importanță și din punctul de vedere al tacticii criminalistice de efectuare a cercetării la fața locului. Aspectele de tactică criminalistică privesc îndeplinirea unor activități standardizate, de către investigatorii criminaliști.

Din punct de vedere cronologic, odată ajunși la locul săvârșirii infracțiunii, investigatorii criminaliști se vor deplasa prima dată la victimă pentru ca, în cazul în care aceasta se află în viață, să i se acorde primul ajutor. Dar, dacă aceasta nu se mai află în viață, se va proceda la efectuarea actelor de procedură specifice.

Tot din punctul de vedere al tacticii criminalistice, este indicat ca la efectuarea actelor de procedură în cadrul activității de cercetare la fața locului să participe și un expert psiholog judiciar, în cazul în care este prezent suspectul de săvârșirea infracțiunii respective. Se consideră astfel, deoarece acesta este cel mai în măsură să perceapă și să interpreteze comportamentul suspectului, care să ducă la exprimarea unor puncte de vedere pertinente referitoare la modul în care acesta din urmă a acționat în săvârșirea infracțiunii, precum și alte aspecte pe care numai un specialist psiholog judiciar le poate afla și le poate oferi organelor judiciare. Este ceea ce în doctrina americană se numește profiling-ul criminalistic [23], tehnică folosită în identificarea comportamentului infracțional în cazurile de omor săvârșite de criminali în serie [24].

De asemenea, de tactica efectuării cercetării la fața locului ține și modul în care investigatorii criminaliști reușesc să conserve urmele infracțiunilor, dat fiind faptul că intemperiiile vremii ori alți factori de natură fizică, mecanică le pot altera, modifica sau chiar distruge. Eficiența în conservarea urmelor de infracțiuni constituie premisa esențială în obținerea de probe științifice, ce pot duce la aflarea adevărului în cauza penală.

Nu în ultimul rând, la fața locului se urmărește identificarea martorilor oculari, din rândul persoanelor prezente la efectuarea acestei activități [25], ale căror depoziții constituie probe veritabile în cursul procesului penal, pe care organele judiciare urmează să le administreze. De asemenea, identificarea făptuitorului sau a făptuitorilor este una din principalele obiective ale investigatorilor sosiți la fața locului.

Concluzii

Referitor la tema prezentei lucrări, se poate conchide că știința criminalisticii a evoluat în ultimele decade, progresul științei făcând mai facile tehnicile și metodele de investigare criminalistică [26].

Efectuarea activității de cercetare la fața locului este un instrument procedural eficient în practica organelor de urmărire penală, investite în cauzele penale în vederea descoperirii, fixării, conservării, ridicării și examinării urmelor de infracțiuni în scopul obținerii de probe pertinente, concludente și utile.

Toate aceste acte de procedură presupun o activitate standardizată. Aceasta este, de asemenea, efectuată în mod cronologic, în așa fel încât să fie descoperite și analizate toate circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea.

Unul dintre obiectivele, pe care investigatorii criminaliști îl iau în considerare la efectuarea cercetării la fața locului, este acela de stabilire a eventualelor modificări care au avut loc în câmpul infracțional [27] și de a stabili care este factorul care a determinat producerea acestor modificări.

De asemenea, concluzionând asupra actelor de cercetare la fața locului, se evidențiază faptul că echipa de investigatori criminaliști vor trebui să depună eforturi în vederea elucidării chestiunilor controversate, care fac să îngreuneze activitatea de cercetare la fața locului, cunoscute în literatura de specialitate drept împrejurări negative. Din acest punct de vedere, s-a apreciat, că ”*Identificarea și elucidarea tuturor împrejurărilor negative prezintă importanță în elaborarea versiunilor de urmărire penală ...*” [28].

Referințe

- [1] H. R. Smith, *The federal "Crime of violence" definition: Overview and judicial developments*, Congressional Research Service, 2018, online la adresa www.crs.gov
- [2] F. Ionescu, *Criminalistica*, Ed. Universitară, București, 2007, p. 20.
- [3] Potrivit dispozițiilor art. 192, art. 194 și art. 195 C. proc. pen.
- [4] Sent. pen. nr. 100/2016 a Tribunalului Gorj, în D. Magherescu, *Criminalistică*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2017, p. 297-299.
- [5] Dec. pen. nr. 107/RC/2019 a I.C.C.J. - Secția Penală, online la adresa: <https://www.scj.ro/1093/Detail-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=150820>
- [6] Giulio Ubertis, *Verso un "giusto processo" penale*, G. Giappichelli Editore, Torino, 1997, p. 51-54
- [7] *Ibidem*.
- [8] F. Ionescu, *Criminalistica*, Ed. Universitară, București, 2007, p. 20.
- [9] Reglementat de dispozițiile art. 177 alin. (3) C. proc. pen.
- [10] Dec. pen. nr. 76/2017 a Tribunalului Maramureș, online la adresa <http://portal.just.ro/100/Lists/Jurisprudenta/DispForm.aspx?ID=423>
- [11] Principiul soluționării cauzelor penale într-un termen rezonabil este reglementat de prevederile art. 8 C. proc. pen.
- [12] D. Magherescu, *Criminalistică*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2017, p. 116-130.
- [13] M. Chiavario, M. Delmas-Marty, *Procedura penali d'Europa*, Cedam, Padova, 2001, p. 511.
- [14] J. W. Berketa, *Maximizing postmortem oral-facial data to assist identification following severe incineration*, Forensic Science, Medicine, and Pathology, nr. 2/2014, p. 208-216.
- [15] J. E. Douglas, A. W. Burgess, A. G. Burgess, R. K. Ressler, *Crime classification manual. A standard system for investigating and classifying violent crimes*, ed. a 3-a, Wiley, New Jersey, 2013, p. 8-11.
- [16] N. N. Singh, O. Gowhar, ș. a., *Exploring trends in forensic odontology*, Journal of Clinical and Diagnostic Research, nr. 8/2014, p. 28-30.
- [17] F. Ventura, F. Portunato, E. Pizzorno ș.a., *The need for an interdisciplinary approach in forensic sciences: Perspectives from a peculiar case of Mummification*, Journal of Forensic Sciences, nr. 3/2013, p. 831-836.
- [18] N. Niță, *Tactica criminalistică*, Ed. Pro Universitaria, București, 2017, p. 37.
- [19] V. Mastronardi, G. Neri, *Serial murders: criminological profiles*, Rivista di Psicopatologia Forense, Medicina Legale, Criminologia, nr. 22/2017, p. 22-26.
- [20] E. Murphy, *Forensic Evidence*, în E. Luna, *Reforming criminal justice*, vol. 3, Arizona State University, 2017, p. 171-192.
- [21] E. Stancu, *Tratat de criminalistică*, Ed. Actami, București, 2001, p. 50.
- [22] M.G. Stoian, E. Galan, *Relația microurmă/ întreg stabilită prin metode spectrometrice moderne și formularea concluziei expertizelor fizico-chimice criminalistice*, disponibil online la adresa: http://old.mpublic.ro/jurisprudenta/publicatii/relatia_microuрма_intreg.pdf
- [23] L. Winerman, *Criminal profiling: The reality behind the myth*, Monitor on Psychology, nr. 35(7)/2004, p. 66-69.

[24] C. van Aken, *The use of criminal profilers in the prosecution of serial killers*, Themis: Research Journal of Justice Studies and Forensic Science, vol. 3/2015, p. 127-148; C. K. Lubaszka, P. C. Shon, R. Hinch, *Healthcare serial killers as confidence men*, Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling, nr. 11/2014, p. 1-28.

[25] D. Magherescu, *op. cit.*, p. 67.

[26] J. Mnookin, S. A. Cole, I. E. Dror ș.a., *The need for a research culture in the forensic sciences*, UCLA Law Review, nr. 3/2011, p. 764-773.

[27] E. Stancu, *Tratat de criminalistică*, Ed. Actami, București, 2001, p. 50.

[28] P. Ciobanu, *Mijloace tehnico-științifice destinate investigațiilor criminalistice la fața locului*, Revista Universul Juridic, nr. 6/2017, p. 137-138.